

Góðir summardagar í Skopun: Børnini eru ikki til at kenna aftur

- Tá børnini komu til Skopunar, vóru tey veik og fólín, men í dag eru tey blómandi og røsk. Tey renna út og inn og spæla allan dagin, sigur Sólva Nielsen

DAGNY JOENSEN
ALVUR HARALDSEN

Í slakan mánað hevur Sólva Nielsen í Skopun latið heim sitt upp fyri nøkrum børnum í Ukraine. Øll eru børnini úr økinum kring Tjernobyl, og tey eru meir og minni merkt av vanlukkuni fyri 10 árum síðan.

Børnini eru 15 í tali í aldurshólkunum 10 til 14 ár, harav bert fimm børn eiga bæði foreldur. Fleiri eru foreldraleys og onnur eiga bert mammu ella pápa.

Saman við teimum eru tveir tulkar úr Ukraine, sum duga at tosa svenskt og enskt.

Tað hevur verið ein sonn uppliving at hava børnini her hjá mær. Eg dugi ikki at siga í orðum, hvussu stóra hjálp eg havi fingið, og hvussu væl børnini trívast, sigur Sólva Nielsen úr telefonini í Skopun.

Klokkan er farin av níggu henda morgunin. Sólva sigur, at hon hevur latið børnini sova leingi, av tí at tey vóru hjá frísr í gjárkvöldið, og tí bleiv tað í so seint, áðrenn børnini fóru til songar.

Fingið framúr góða móttøku
Spurd hvat tey hava tikist

við henda mánaðin, og hvussu hevur gingið, sigur Sólva Nielsen, at tað hevur gingið nógv betur, enn hon hevði dugað at ímynda sær.

Øll hava tikið væl ímóti børnunum. Tey hava ferðast víða um í Føroyum, og alla staðni hevur verið gjørt nógv burtúr.

Tey hava verið í Zarepta tveir dagar, og har fingi tey møguleika at spæla og hugna sær, eins og fólk í Sandavági og Miðvági skipaðu fyri tiltøkum. Ein ferðin gekk til Kelduna í Skálabotni og Nesvík leguna. Í Klaksvík tók býráðið ímóti. Kunningarstovan skipaði fyri útferð við Barskor í Norðoyggjum. Ein dag vóru tey í Havn, har Skóbúni gav børnunum skógvar.

Eisini hava øll børnini verið hjá tannlækna. Í Havn tók skúlatannlæknastovan myndir av tonnunum hjá børnunum, tá tey komu. So hvørt sum tey hava ferðast kring oyggjarnar, hava børnini verið hjá tannlækna, har vit komu fram.

Tannlæknar í Havn, á Skála, Sørvági, Klaksvík og í Suðuroy, hava átið sær at gera arbeiðið ókeypis.

Í hesi viku hevur mann- ingin umborð á Ólav Halga

bjóðað sær til at flyta børnini til Hvalbiar og Sandvíkar, har tey skuldu ferðast í tveir dagar.

Annars hava børnini spælt nógv úti, ferðast í náttúruni, fiskað sil og svomið hvønn dag. Tað dámar teimum sera væl.

Ongir trupulleikar hava verið av, at børnini eru komin so langa leið. Tey kendust ikki, men eingin hevur longest ella kent seg einsamallan, sigur Sólva Nielsen. Børnini eru so ómetliga nógv broytt, og tey eru vorðin byrgari av tí góða matinum og frisku luftini.

Tað er tí stórur munur á, hvussu børnini siggja út í dag, samanborið við, tá tey komu hendavegin, sigur Sólva Nielsen, og takkar øllum, sum á ymsan hátt hava verið við til at geva tjernobylbørnunum ógloymandi og ríkar upplivingar.

Ikki smakkað mjólk

Tá børnini komu higar, høvdu tey ongantíð sitið til borðs, og tey kendu ikki til viðskera upp á breið. Tey hava ongantíð smakkað mjólk, men eru bert von við at fáa søtt tevatn og breið, við ongum viðskera.

Í dag dámar teimum ógvuliga væl smurt breið

og viðskera og tey eta allan mat, sum vit borðreidda við.

Bert høvdu tey ikki smakkað kjøt áður, og tí vóru tey einki fyri kjøti í fyrstuni. Hinvegin vildu børnini fegin hava alt slag av fiskamati. Í dag eta tey allan mat, sum eg seti fyri teimum. Tað sæst aftur, børnini eru bara heilt stinn.

Heima fáa tey so lítið til matna, at tey í fyrstuni stungu mat uppá seg, ein bolla ella tilíkt. Tað funnu vit undir koddunum og ádrastaðni, sigur Sólva Nielsen.

Viðvíkjandi samskiptum hevur eisini gingist væl. Tulkarnir hava sagt vertskonuni frá á svenskum, og tað er hon fegin um, av tí at hon ikki skilir enskt.

Lært at syngja føroyskar sangir

Sólva Nielsen eigur fimm døtur, og triggjar teirra búgva í Skopun og hava hjálp mammuni hesa tíðina. Tann yngsta er 17 ára gomul, og hon hevur lært seg at tosa við børnini, men tey hava eisini lært seg føroysk orð, og serliga at syngja føroyskar sangir.

Hóast nógv er at gera, tá so nógv fólk eru í húsi, so er Sólva ikki overvað. Grannakonurnar og døtrar-

nar hava hjálpt so væl til. Vanliga hava tvær konur verið og hjálpt við at vaska og rudda fyrirpartar, og tær hava tikið klæðir o.a. við sær heima at vaska.

Meðan henda samrøðan fer fram, eru børnini komin fram, og eru sessað við morgunmatarborðið. Sólva Nielsen biður meg lurta, hvussu væl børnini duga at syngja, og rættir telefonhornið út móti køkni.

Í telefonini hoyrast klárar barnarøddir, sum syngja

Sólva Nielsen: - Tað hevur verið ein sonn uppliving at hava børnini her hjá mær.

Eg dugi ikki at siga í orðum, hvussu stóra hjálp eg havi fingið, og hvussu væl børnini trívast

føroyska borðbøn á menglæddum føroyskum máli.

Tað hevur gingið so avbera væl, og børnini eru so takksom og glað. Tey kenna seg av sonnum sum heima. Tá onkur nú ein dagin vit vóru á útferð spurdi børnini, um tey vildu sleppa heim aftur, svaraði ein, at hon vildi heldur fara heim aftur til Skopunar.

Tungt at siga farvæl

Já, hetta hevur av sonnum verið ein rík tíð, men tíðin gongur alt ov skjótt. Eg stúri fyri tá tey fara avstað aftur, og tí er tað ein uggi, at eg

Verjuskipið Ólavur Halgi bjóðaði tjernobylbørnunum at flutning til Hvalbiar. Á myndini Ellundur Abrahamson saman við børnunum, tá tey fóru úr Skopun

Framhald á síðu 15

